

# Elizabeth Strout

Esriptora. Publica 'Llum de febrer'

**L'autora nord-americana recupera a 'Llum de febrer' (Edicions de 1984/Duomo) el seu personatge més conegut, la rondinaire i tenaç Olive Kitteridge. La seqüela manté el nivell de la novel·la que li va merèixer el Pulitzer i va inspirar una minisèrie a la HBO.**



CRISTINA CALDERER

## “Tots estimem de manera imperfecta”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Elizabeth Strout es defineix com a “tenaç” i “tossuda”. Si hi afegíssim que durant anys va ser professora de matemàtiques en un poble de Maine, als Estats Units, podríem pensar que la seva creació més coneguda, Olive Kitteridge, és un *alter ego* d'ella. No és el cas: *Olive Kitteridge*, el seu tercer llibre, li va permetre guanyar el premi Pulitzer –aquí es va emportar el Llibreter– i va enamorar milions de lectors (només als Estats Units va vendre'n gairebé un milió i mig d'exemplars), a més d'inspirar una minisèrie per a la HBO. Strout ha invertit la tenacitat i la tossuderia no en jutjar els altres –com fa, sovint, el personatge de Kitteridge–, sinó en acostar-s'hi, empatitzar-hi i treure'n històries ben trobades, que sonen honestes i que es llegeixen amb el cor encogit.

*Llum de febrer*, publicada per Edicions de 1984 –amb traducció d'Esther Tallada–, recupera l'Olive

i altres dels habitants de Crosby, des d'una jove estudiant que neteja cases i enamora el seu propietari, fins a una advocada que arrossega una llarga crisi personal a la qual s'afegeix la mort del pare i un fill que ha d'aprendre a madurar amb quatre criatures a càrrec seu.

En anglès, la seqüela d'Olive Kitteridge es va dir *Olive, again*. Aquí s'ha optat, amb encert, per *Llum de febrer*. El títol remet a un dels personatges, una bibliotecària de mitjana edat malalta de càncer que aprecia la llum de febrer perquè és “com un secret” i “promet” alguna cosa.

M'agrada que hagi vist les dues cares d'aquesta llum. És secreta, sí, però conté una promesa, l'esperança d'un futur. Intento que els meus llibres continguin aquesta esperança.

Llegint-la patim pels personatges, però val la pena.

Intento mostrar aquelles parts de la

“**INTENTO ARRIBAR AL FONS DELS ALTRES, SEMPRE HI HA ALGUNA COSA INTERESSANT**”

ment dels personatges que no comparteixen amb els altres. No em refereixo només a aspectes que vulguin amagar conscientment, sinó a punts que potser tampoc són capaços de verbalitzar-se a ells mateixos. Els terrenys foscos i incerts són els que m'interessa explorar escrivint.

Per què va tornar a Kitteridge?

No va ser una decisió premeditada. Durant un viatge a Noruega vaig tenir una visió de l'Olive baixant d'un cotxe amb un bastó, a punt de trobar-se amb una antiga alumna que s'havia convertit en una poeta de renom. Aquest va ser el punt de partida. Al llibre no surt fins a l'últim terç.

Els secrets dels seus personatges són tan íntims i minúsculs que a vegades costen de detectar. ¿La literatura il·lumina aquests detalls? Els personatges són el més important. La gent em fascina: sempre ha

sigut així. Per això intento arribar al fons dels altres, sempre hi ha alguna cosa interessant. Hi ha personatges que se'm resisteixen, i he de fer un gran esforç de concentració per accedir a la seva experiència vital. En cadascun dels capítols de *Llum de febrer* em centro en un personatge concret. Durant aquelles pàgines només vull arribar tan endins com pugui d'ell. L'objectiu és ser tan honesta emocionalment com em sigui possible. He d'arribar a saber com pensa i què busca cada personatge. La ficció és molt real, per a mi.

Les relacions entre pares i fills, però també entre fills i pares, han sigut molt importants en la seva narrativa. *Llum de febrer* hi torna a incidir. Tots hem tingut un pare o una mare. La varietat de matisos en les relacions entre pares i fills és sorprenent, encara ara hi trobo novetats. Si em diguessin que escric sobre “bones persones” em posarien en un compromís. Ni bons ni dolents m'interessen gaire. Busco personatges que siguin més rics que això. L'Olive i el seu fill Christopher, per exemple, s'estimen encara que discuteixin o s'escriassin.

¿Hi ha una mirada a les ombres de l'afecte i la convivència?

Tots estimem de manera imperfecta. Encara que hi hagi malentesos i que ens equivoquem, això no vol dir que deixem d'estimar.

El seu respecte per tots els personatges –fins i tot pels que són més desagradables– és impressionant. És la part d'escriure que m'agrada més, la convivència amb els personatges fins que aconseguixo estimar-me'ls. Me'ls estimo tots, sense excepcions. La meva feina no és jutjar-los, sinó explicar alguna cosa sobre ells.

Un dels escenaris poc habituals en la ficció que aborda a *Llum de febrer* són les residències geriàtriques.

La gent gran sempre m'ha atret. A casa hi vam tenir una tia àvia durant anys, potser em ve d'aquí aquesta fascinació. A molta gent li passa que quan envella es torna invisible als ulls dels altres. No és el cas de l'Olive: no deixa de créixer personalment ni d'aprendre fins al final de la seva vida.

El llibre aborda les diverses fases de l'amor. Fa l'efecte que amb els anys, encara que es continuï compartint casa, s'aixeca un mur a dins de la parella.

A vegades pot passar, sí. Però jo prefereixo quedar-me amb la idea que en una relació llarga sempre hi ha un element de veritat que no es perd. Quan et cases amb algú de jove, hi tens fills i creixeu tots junts, encara que les coses no us hagin anat bé, quan l'altre no hi sigui el trobaràs a faltar.

El context polític apareix de tant en tant, al llibre. Donald Trump hi surt breument caricaturitzat.

Estic tan contenta que haguem deixat enrere aquell malson... Me'n faig creus, hi ha dies que em sembla impossible que ens n'haguem alliberat. Trump ha fet un mal irreparable al nostre país.◆◆